

A Pécsi Ítéltábla a dr. Molnár Beáta ügyvéd (fél címe) által képviselt **I.rendű felperes neve** (címe) I. rendű és **II.rendű felperes neve** (címe) II. rendű felpereseknek - a Dr. Nagy Gábor László Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nagy Gábor László ügyvéd, fél címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2017. március 29. napján kelt 11.P.20.509/2016/14. számú ítélete ellen a felperesek által 15. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15 napon belül 25.000 (huszonötezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság ítéletében rögzítette, hogy 2009. január 20-án az I. rendű felperes mint adós és az alperes mint hitelező szabad felhasználású kölcsönszerződést kötöttek. A szerződés 2. pontja értelmében a jóváhagyott finanszírozási igény összege 10.000.000 forint, a kölcsön keretösszege 58.128,15 CHF, mely utóbbi tartalmazza a jóváhagyott finanszírozási igényt, valamint a folyósítási díj deviza összege után számított 5% árfolyamtartalékot is. Az árfolyamtartalék szerepe a hitelbírálat és a kölcsön tényleges folyósításának időpontja között bekövetkező, az adósra hátrányos (azaz a forint gyengüléséből vagy a deviza erősödéséből eredő) árfolyamváltozásból származó kockázat lefedése.

A szerződés szerint a hitelező a kölcsön összegét devizában, a folyósítás napján érvényes, a mindenkor hatályos üzletszabályzat szerint képzett és közzétett folyósítási árfolyamon tartja nyilván, és az adóst a folyósítás alapjául szolgáló devizaösszegről írásban értesíti. A kölcsön kezdőnapja 2009. március 15-e, zárónapja 2038. március 15-e. A kölcsön kamata az első kamatperiódusban évi 8,28%, a kezelési költség a szerződéskötés időpontjában évi 0%, a teljes hiteldíjmutató 10,495% . A folyósítási díj a keretösszeg megállapítása során kalkulált folyósítási díj és árfolyamtartalék nélkül számított kölcsön összegének 2,3%-a, de minimum 690 CHF, maximum 3.600 CHF. Az első törlesztés dátuma a szerződés II.7. pontja szerint 2009. április 15-e, a kölcsön első kamatperiódusra érvényes várható havi törlesztőrészelete 446,39 CHF-nak megfelelő forintösszeg.

A szerződés II.14. pontjában a felek megállapodtak abban, hogy a kölcsönszerződésben nem szabályozott kérdésekben a hitelező mindenkor hatályos üzletszabályzatának és mindenkor hatályos

hirdetményének vonatkozó rendelkezései és a mindenkor hatályos magyar jogszabályok az irányadók. Kijelentették, hogy a mindenkor hatályos üzletszabályzat és hirdetmény rendelkezéseit ismerik és annak alkalmazását elfogadják.

A kölcsönszerződés aláírásával egyidejűleg a II. rendű felperes mint zálogkötelezett és az alperes mint zálogjogosult zálogszerződést kötöttek, amellyel jelzálogjogot alapítottak a II. rendű felperes kizárólagos tulajdonát képező **B, I** utca 00. III/00. szám alatti, **B, 00000/0/X/00** helyrajzi szám alatt felvett ingatlanra 58.128,15 CHF és járulékai erejéig. A zálogtárgy fedezeti értékét 9.024.000 forintban határozták meg.

A szerződés megkötésekor hatályos lakossági üzletszabályzat III.5.5. pontja értelmében a devizában nyilvántartott kölcsön esetén az adósnak a devizában nyilvántartott kölcsön forint ellenértékét kell megfizetnie. Az egyes törlesztőrészletek forint ellenértékét a társaság az általa alkalmazott, az esedékesség napján érvényes törlesztési árfolyam alapján határozza meg, amennyiben az nem banki munkanap, akkor a soron következő első banki munkanapon érvényes törlesztési árfolyamon.

A hitelkérelem benyújtásának napján, 2008. december 15-én az I. rendű felperes kockázatfeltáró nyilatkozatot is aláírt. Eszerint a devizakölcsön olyan kölcsön, amelynél annak összege nem forintban, hanem valamely más pénznemben kerül meghatározásra, és a futamidő alatt a tartozás nyilvántartása is ebben a pénznemben történik. A törlesztőrészletek változásával kapcsolatban tartalmazta az okirat, hogy a devizában nyújtott és nyilvántartott, forintban folyósított és törlesztett kölcsönöknél az árfolyamváltozások hatásaként a deviza alapú kölcsönök havi törlesztőrészlete a forintkölcsönöknél gyakrabban és nagyobb mértékben változhat. A törlesztőrészlet ingadozása a kamat és az árfolyamváltozás irányának függvényében kedvezően (forintban kifejezett adott havi törlesztőrészlet összege csökken) és kedvezőtlenül (forintban kifejezett adott havi törlesztőrészlet összege növekszik) is érintheti az ügyfelet. Amennyiben a forint árfolyama gyengül a svájci frankkal szemben (vagyis 1 svájci frankért a korábbinál több forintot kell fizetni), akkor a törlesztőrészlet növekszik. Amennyiben a forint árfolyama erősödik a svájci frankkal szemben (vagyis 1 svájci frankért a korábbinál kevesebb forintot kell fizetni), akkor a törlesztőrészlet csökken.

A hitelező alperes 2009. január 23-án 10.000.000 forintot utalt át az I. rendű felperes által megadott bankszámlára. Abból 3.000.000 forintot a II. rendű felperes gyermeke ingatlanának felújítására fordítottak, 7.000.000 forintot pedig egy ismeretlenül maradt magánszemélynek adtak át.

Az I. rendű felperes 2015. május 16-án átvette az alperes által elkészített, a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben (továbbiakban: DH1 törvény) rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (továbbiakban: DH2 törvény) foglaltaknak megfelelő elszámolást. A Pénzügyi Békéltető Testület a panasz folytán indult eljárást 2017. január 26-án megszüntette.

A felperesek pontosított kereseti kérelmükben elsődlegesen annak megállapítását kérték, hogy a felek között a kölcsönszerződés nem jött létre. E körben hivatkoztak a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 205.§ (1) és (2) bekezdésére, a 227.§ (1) bekezdésére, az 523.§ (1) bekezdésére, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban: Hpt.) 2. számú melléklet I.10.2.a. pontjára, valamint a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 166.§ (1) és (2) bekezdéseire. Másodlagosan a kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítását kérték. Előadták, hogy az árfolyamkockázat

felső korlát nélküli fogyasztóra terhelése tisztességtelen szerződési feltétel, így az 1959. évi Ptk. 209.§ (1) bekezdése, 209/A.§ (2) bekezdése alapján a szerződés semmisségét eredményezi. Megjelölték e körben az 1959. évi Ptk. 228.§ (3) bekezdését és a 205.§ (3) bekezdését is. Állították, hogy az alperes nem vette figyelembe a Hpt.78.§ (1) bekezdését, nem tartotta be Hpt.203.§ (4), (5) bekezdés a) pontjában, 46.§-ában, valamint 77.§ (1) bekezdésében és 78.§-ának (1) bekezdésében írtakat. Hivatkoztak arra is, hogy a szerződés az 1959. évi Ptk.200.§ (2) bekezdése alapján semmis. Előadták, hogy nem megfelelően járt el a hitelbírálat körében az alperes, ezzel megsértette a Hpt. 2. számú melléklet 10.3. pontjában foglaltakat. Mivel az általános szerződési feltételeket egyedileg nem tárgyalták meg, a szerződés az 1959. évi Ptk.205/A.§ (2) bekezdése és 205/B.§ (2) bekezdése alapján semmis. Jogkövetkezményként a szerződés határozathozatalig történő érvényessé nyilvánítását és pénzbeli ellenérték megtérítését kérték az általuk kidolgozott elszámolás alapján.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, hangsúlyozva, hogy a felperesek nem fogyasztóként kötötték meg a kölcsön- és jelzálogszerződést.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a felpereseket marasztalta az elsőfokú perköltségben. Ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy az 1959. évi Ptk.523.§ (1) bekezdése szerinti kölcsönszerződés az I. rendű felperes és az alperes között, míg az 1959. évi Ptk.251.§ (1) bekezdése és 261.§ (1) bekezdése szerinti jelzálogszerződés a II. rendű felperes és az alperes között létrejött. Az 1959. évi Ptk.205.§ (1) bekezdésének alkalmazásával arra a következtetésre jutott, hogy valamennyi fél akarata arra irányult, hogy az I. rendű felperes szabad felhasználású kölcsönt vegyen igénybe, amelyet az alperes biztosított részére, amikor 10.000.000 forint kölcsönt folyósított, a folyósítás napján érvényes, az üzletszabályzat szerint képzett folyósítási árfolyamon. A konkrét devizaösszegekről írásban vállalta értesíteni a hitelezőt, amely a szerződés elválaszthatatlan része, azzal együtt értelmezendő. Ebben szerepel a kölcsön és jelzálogjog összege is 58.128,15 svájci frankban. A szerződés a várható havi törlesztőrészletet is svájci frankban adja meg (446,39). Az I. rendű felperes a havi fizetési kötelezettség teljesítését forintban vállalta az üzletszabályzat szerint képzett és közzétett törlesztési árfolyamon. Az I. rendű felperes tehát a felvett összeget deviza alapon, de forintban vállalta visszafizetni.

Az elsőfokú bíróság az alperes álláspontját elfogadva arra a következtetésre jutott, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem fogyasztói kölcsönszerződés, és az I. rendű felperes nem fogyasztó - figyelemmel a Ptk.685.§ d) és e) pontjára, a Hpt. 2. számú melléklet III/5. pontjára és a 2. számú melléklet III/13. pontjára. Hangsúlyozta, hogy a szabad felhasználású kölcsönt nem az I. rendű felperes saját fogyasztói igényére, vagy egyéb céljaira használták fel, az áttéteken keresztül más személyekhez került. Sem a II. rendű felperes, sem annak gyermeke, sem a kölcsön túlnyomó részét felhasználó személy nem áll rokoni kapcsolatban az I. rendű felperessel, ezért nem állapítható meg, hogy az I. rendű felperes fogyasztói céljaira vették fel, illetőleg használták fel a pénzt. Mivel pedig a perbeli kölcsönszerződés nem fogyasztói kölcsönszerződés, nem vehető figyelembe a fogyasztóval kötött szerződés tisztességtelenségére, a fogyasztási és lakossági kölcsönök semmisségének megalapíthatóságára vonatkozó szabályok, a DH törvények, valamint a Kúria Polgári Kollégiumának e körben hozott véleményei és jogegységi határozatai.

Az 1959. évi Ptk.209.§ (1)-(4) bekezdései alkalmazásával vizsgálta ugyanakkor a kockázatfeltáró nyilatkozat felperesek által hivatkozott tisztességtelenségét. A kockázatfeltáró nyilatkozat szövegéből, valamint a kölcsönszerződés 13.4. és 14. pontjából azt a következtetést vonta le, hogy a feltételek világosak és érthetőek egy általánosan felkészült és tájékozott hitelfelvevő számára. Kiemelte azt is, hogy a deviza alapú kölcsön törlesztőrészletének emelkedését eredményező árfolyamkockázatról való tájékoztatás megfelel a fogyasztói kölcsönnel szemben támasztott

követelményeknek is a Kúria 2/2014. számú Polgári jogegységi határozatára tekintettel. Utalt arra, hogy az 1959. évi Ptk.228.§ (3) bekezdése alapján nem volt mód lehetetlen szerződési feltételként értékelni a nagymértékű deviza árfolyamváltozást, mert az nem volt előre látható. Az árfolyamkockázat felső korlát nélküli áthárítása sem lehetetlen feltétel, ezért az nem eredményezi a szerződés semmisségét. Kifejtette, hogy a Hpt.77.§ (1) bekezdése és 78.§ (1) bekezdése a hitelező részére ír elő kötelezettséget a hitelkihelyezés előtt a fedezetekre és biztosítékokra vonatkozóan. Az alperes pénzügyintézet együttműködési kötelezettségének eleget tett, hiszen az I. rendű felperes megfelelt a hitelfelvétel feltételeinek, és jelentős értékű ingatlanfedezet is állt a hitel mögött. Nem találta alaposnak az 1959. évi Ptk.200.§ (2) bekezdésére való hivatkozást sem. Rámutatott arra, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint a más jogági szabályokat sértő szerződés a polgári jog szempontjából akkor érvénytelen, ha a más jogági törvény kifejezetten rögzíti, hogy az adott jogi norma megsértése egyúttal a szerződés érvénytelenségét is okozza, vagy ha ez a törvény értelmezéséből, az összes körülményből nyilvánvaló módon megállapítható. Ezt a Hpt.-nek a felperesek által megjelölt szabályai nem tartalmazzák, emellett a polgári jogi ügylet érvényességét egyébként sem érintené. Rögzítette, hogy az 1959. évi Ptk.205/A.§ (1) bekezdése és 205/B.§ (1) bekezdése alapján az alperes pénzügyintézet a feltételek megismerését biztosította, hiszen az I. rendű felperes megkapta az üzletszabályzatot, és azt el is fogadta, annak megismerését a hitelszerződés aláírásával igazolta, az tehát a szerződés részévé vált.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperesek nyújtottak be fellebbezést, amelyben annak kereseti kérelmük szerinti megváltoztatását kérték. Állították, hogy a felek nem állapodtak meg a szerződést érintő lényeges kérdésekben, így a rendelkezésre bocsátott pénzösszeg, a teljes tartozás és a törlesztőrészek összegében, ezért a kölcsönszerződés nem jött létre. Megismételték, hogy a kölcsönszerződés számviteli bizonylatnak minősül, és mivel a szerződésben meghatározott törlesztőrészlet összege eltér a tényleges törlesztőrészlet összegétől, a szerződés a törlesztőrészlet vonatkozásában valótlan adatot tartalmaz, a szerződés jogszabályba ütközik, ezért semmis az 1959. évi Ptk.200.§ (2) bekezdése alapján. Kiemelték, hogy a bíróság tévesen hivatkozott a kölcsönszerződés II.7. pontjára, amikor a várható havi törlesztőrészlet összegét közölte, a szerződés II.7. pontja ugyanis az egyéb díjakról és költségekről rendelkezik. Emellett a Hpt.213.§ (1) bekezdés e) pontja értelmében a szerződésnek a törlesztőrészek összegét kell tartalmaznia, nem pedig a törlesztőrészek várható összegét, ezért semmisnek tartották a szerződést. Hivatkoztak arra is, hogy a folyósítási jutalék devizában történő kikötése tisztességtelen szerződési feltétel a Hpt.210.§ (5a) bekezdése értelmében.

Hangsúlyozták, hogy a kölcsönszerződés fogyasztói szerződésnek minősül, a felperesek pedig fogyasztók, hiszen a felhasználási célhoz nem kötött szerződések üzletszerű tevékenységen kívül bármilyen célra felhasználhatók. Fogyasztóinak minősül a kölcsön, ha a kölcsöncél nem kapcsolódik üzleti tevékenységhez. Előadták, hogy az elsőfokú eljárásban meg nem nevezett személy, akinek 7.000.000 forintot átadtak a felvett kölcsönből, **Tné B A**, aki szintén magánszemély, a részére átadott összeget lakásfelújításra használta fel. Az árfolyam-kockázattal kapcsolatos tájékoztatást elégtelennek tartották, mert szerintük az nem felel meg a Hpt.203.§ (4) és (5) bekezdésében írtaknak. Előadták, hogy mivel az üzletszabályzat ügyfél által történő aláírása és megismerése elmaradt, az nem vált a szerződés részévé. Részletesen nem nevesített alapjoguk sérelmére is hivatkoztak, mert az elsőfokú bíróság a tárgyalási jegyzőkönyvet részükre nem küldte meg, arra észrevételt tenni nem tudtak.

Kérték egyúttal a per tárgyalásának felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt folyamatban lévő **X-00/00** számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás jogerős befejezéséig.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú határozat helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást helyesnek találta, egyetértett a keresetet elutasító érdemi döntésével is, azonban részben eltérő jogi következtetések mellett.

Nem osztotta a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azt az álláspontját, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem tekinthető fogyasztói szerződésnek.

Az 1959. évi Ptk.685.§ d) pontja értelmében fogyasztó a gazdasági vagy szakmai tevékenység körén kívül eső célból szerződést kötő személy; az e) pont szerint pedig fogyasztói szerződés az a szerződés, amely fogyasztó és olyan személy között jön létre, aki (amely) a szerződést gazdasági vagy szakmai tevékenysége körében köti.

Az alperes lakossági üzletszabályzatának I.1.3. pontja szerint az üzletszabályzatban részletezett és a hirdetményben meghatározott devizanemben nyilvántartott szabad felhasználású kölcsönök (deviza alapú kölcsönök) a Hpt. 2. számú mellékletének III.5. pontja és 13. pontja szerint lakossági kölcsönnek és azon belül fogyasztási kölcsönnek minősülnek, így azt kizárólag természetes személyek nem üzletszerű tevékenységük keretében vehetik igénybe. Az alperes a felperesekkel a DH törvények rendelkezéseinek megfelelően elszámolt, emellett a perben nem merült fel adat arra nézve, hogy a kölcsön felhasználása az I. rendű felperes gazdasági, üzleti tevékenységével állna összefüggésben, a pénz II. rendű felperes részére való átadása ilyen célból történt volna. Mindezekén túl a II. rendű felperes azt is előadta, hogy a pénzösszeg egy részéből gyermekét támogatta, míg a fennmaradó 7.000.000 forintot egy általa meg nem nevezett személynek adta át házépítés céljára. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróságtól eltérően a perbeli szerződést fogyasztói kölcsönszerződésnek minősítette.

Az 1959. évi Ptk.205.§ (1) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre. Ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez.

Az 1959. évi Ptk.523. § (1) bekezdése értelmében kölcsönszerződés alapján a pénzintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

A felperesek fellebbezésükben változatlanul állították, hogy a perbeli kölcsönszerződés nem jött létre, mert a felek sem a rendelkezésre bocsátandó pénzösszeg mértékében, sem a tartozás mértékében, mint lényeges kérdésben nem állapodtak meg. Ezzel szemben a szerződés szerint az alperes 10.000.000 forint kölcsönt nyújt a felperesnek azzal, hogy annak a svájci frankban meghatározott összege az árfolyamváltozás függvényében változhat. A szerződés II.1.3. pontja azt is rögzíti, hogy az alperes a kölcsönadott összeget a folyósítás napján érvényes, a mindenkori üzletszabályzat szerint képzett és közzétett folyósítási árfolyamon tartja nyilván. A svájci franknak megfelelő összeget a felek nem vitásan keretösszegként határozták meg, amely azonban a kölcsönösszeg meghatározottságát nem érinti. Ez a meghatározási mód egyébként a Kúria 1/2016. Polgári jogegységi határozatának 1/a. pontjában foglaltak szerint a Hpt. 213.§ (1) bekezdés a) pontjában írtaknak is megfelel.

A felperesek kizárólag fellebbezésükben hivatkoztak arra, hogy a kölcsönszerződés azért nem jött létre, mert a törlesztőrészletek konkrét összegében a felek nem állapodtak meg, továbbá ez okból a kölcsönszerződés a Hpt.213.§ (1) bekezdés e) pontja alapján érvénytelen. Azon túlmenően, hogy a másodfokú eljárásban a Pp.247.§ (1) bekezdéséből következően az elsőfokú eljárásban történt érvényesítés hiányában erre hivatkozni már nem lehet, a törlesztőrészletek konkrét összegének hiánya a szerződés létre nem jöttét nem eredményezi. Ettől függetlenül az is megállapítható, hogy a törlesztőrészletek összege az üzletszabályzatban foglaltaknak megfelelően kiszámítható, annak meghatározása az 1/2016. Polgári jogegységi határozat 2. pontjában foglaltaknak is megfelel.

Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy a kölcsönszerződés érvénytelenségét a számviteli törvény rendelkezéseinek megsértése miatt nem lehet megállapítani, az ezzel kapcsolatosan kifejtett indokokkal a másodfokú bíróság mindenben egyetért. Ugyanígy nem volt jelentősége annak, hogy a szerződésnek mely pontja tartalmazza a törlesztőrészletek összegét. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság helyesen hivatkozott e körben a kölcsönszerződés II.7. pontjára, ugyanis a kölcsönszerződésnek - feltehetőleg elírás miatt - kettő II. általános része van.

Nem lehetett figyelembe venni a felpereseknek azt a hivatkozását sem, hogy a folyósítási díj devizában történő felszámítása törvénysértő. Mindez a felperesek szerint tisztességtelen szerződési feltétel, és bár ezzel kapcsolatban konkrét kérelmet nem fogalmaztak meg, annak törvénysértő felszámítására utalás mellett egy esetleges részleges érvénytelenségre való hivatkozás olyan keresetváltoztatás, amely a Pp. 247.§ (1) bekezdéséből következően a másodfokú eljárásban tilalmazott.

Bár az elsőfokú bíróság a szerződés fogyasztói jellegét nem ismerte el, vizsgálta az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelenségének kérdését, és azt állapította meg, hogy az világos és egyértelmű megfogalmazásokat tartalmaz.

Az 1959. évi Ptk.209. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy tisztességtelen az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződésben egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel, ha a feleknek a szerződésből eredő jogait és kötelezettségeit a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megsértésével egyoldalúan és indokolatlanul a szerződési feltétel támasztójával szerződést kötő fél hátrányára állapítja meg.

A Kúria 2/2014. számú Polgári Jogegységi Határozatának 1. pontja szerint a deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés azon rendelkezése, amely szerint az árfolyam-kockázatot - a kedvezőbb kamatmérték ellenében - korlátozás nélkül a fogyasztó viseli, a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés, amelynek a tisztességtelensége fő szabályként nem vizsgálható. E rendelkezés tisztességtelensége csak akkor vizsgálható és állapítható meg, ha az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó (a továbbiakban: fogyasztó) számára annak tartalma a szerződéskötéskor - figyelemmel a szerződés szövegére, valamint a pénzügyi intézménytől kapott tájékoztatásra is - nem volt világos, nem volt érthető.

A 2008. december 15. napján benyújtott hiteligényléshez kapcsolódó kockázatfeltáró nyilatkozat eleget tesz a Hpt. 203.§ (4) és (5) bekezdésében foglalt követelményeknek, és az alapján - figyelemmel a kölcsönszerződés 13.4. pontjára is - az I. rendű felperes, mint az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára egyértelműen felismerhető volt, hogy az árfolyamkockázat a törlesztő részletek összegének növekedésén keresztül kizárólag őt terheli, és

annak felső határa nincsen. Az 1959. évi Ptk. 209.§ (1) bekezdése szerinti tisztességtelenség tehát nem állapítható meg, arra ugyanis, hogy milyen mértékben és eséllyel változhatott az árfolyam, a tájékoztatásnak nem kellett kiterjednie. A kölcsönszerződés érvénytelensége körében pedig nem értékelhető az, hogy a zálogkötelezett az árfolyamkockázat viseléséről milyen tájékoztatást kapott.

Az 1959. évi Ptk.205/B. § (1) bekezdése értelmében az általános szerződési feltétel csak akkor válik a szerződés részévé, ha alkalmazója lehetővé tette, hogy a másik fél annak tartalmát megismerje, és ha azt a másik fél kifejezetten vagy ráutaló magatartással elfogadta.

A kölcsönszerződés záró rendelkezései szerint az üzletszabályzat rendelkezéseit a felek megismerték, ennek tényét aláírásukkal igazolták. Ezzel ellentétes előadást a perben nem tettek, így az üzletszabályzat a szerződés részévé vált.

Az elsőfokú bíróság minden esetben tájékoztatta a feleket, hogy a tárgyalásról készült jegyzőkönyvet hol és mely időpontban tekinthetik meg, így a felperesek által állított alapjogi sérelem nem valósult meg.

A másodfokú bíróság mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperesek a másodfokú eljárás során kérték a jelen per felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt **X-00/00** számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás jogerős befejezéséig. A másodfokú bíróság e kérelmet elutasította Pf.VI.20.094/2016/4. számú jegyzőkönyvi végzésével. Ennek indoka, hogy a **X-00/00** számú előzetes döntéshozatali ügy az árfolyamkockázat kérdésével kapcsolatos, elsősorban annak tisztázására irányul, hogy az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó és a devizahitel szerződések egyik fő tárgyának tekinthető szerződési feltétel tisztességtelen jellege a 93/13. EKG irányelv alapján vizsgálható-e vagy sem. Az előzetes döntéshozatali eljárás az irányadó nemzeti jognak, a devizatörvények rendelkezéseinek azon értelmezésén alapul, hogy az árfolyamrésszel együtt az árfolyamkockázat viselésének kötelezettségét is előíró, tisztességtelen szerződési feltétel kiesésével az árfolyam-kockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel jogalkotási beavatkozás következtében ex tunc hatállyal vált a szerződés részévé. Az árfolyamkockázatot érintő ex tunc hatályú beavatkozásra vonatkozó, a kevesebből a többre (az árfolyam mikénti alkalmazásából az árfolyamkockázat viselésének kötelezettségére) típusú következtetésen alapuló közvetett értelmezéshez azonban jogalkalmazói konszenzus nem fűződik. Az előzetes döntéshozatali eljárás tárgyává tett kérdések ennek megfelelően elsődlegesen nem valamely közösségi jogi aktus, hanem a nemzeti jog értelmezését igénylik, amit az Alaptörvény 28. cikkének értelmében, az uniós jog primátusának elvét nem sértve, a nemzeti bíróságoknak kell elvégezniük. Ebben a körben utal a másodfokú bíróság arra is, hogy az elsőfokú bíróság érdemben vizsgálta a szerződéses kockázatot adósra telepítő, főszolgáltatást megállapító rendelkezés átláthatóságát, így a tisztességtelen szerződési feltétel alkalmazásának megszüntetésére irányuló fogyasztói igényérvényesítés biztosításának nem volt előkérdése az előzetes döntéshozatali eljárásban tisztázandó fenti kérdés.

A felperesek fellebbezésében megjelölt további előzetes döntéshozatali eljárások pedig a perbeli jogvita eldöntésére nem hatnak ki, mert az ott vizsgált érvénytelenségi, illetve tisztességtelenségi hivatkozások a jelen per tárgyát nem képezték, a szerződés érvényessé nyilvánításának kérdésben pedig sem az elsőfokú sem pedig a másodfokú bíróságnak állást foglalnia nem kellett.

A felperesek az elsőfokú bíróság ítéletben kifejezésre jutó döntése értelmében személyes költségmentességben részesültek, ezért a fellebbezési eljárási illetéket a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (1) bekezdése és 14.§-a alapján az állam viseli, míg a felperesek a Pp.78.§ (1) bekezdése alapján kötelesek az alperesnek az ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltséget fizetni. Ennek összegét a másodfokú bíróság a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdés *a)* pontja és (5) bekezdése alapján a fellebbezési eljárásban szükséges jogi képviselési munkával arányban állapította meg.

Pécs, 2017. december 14.

Dr. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró